

Gulyás Pál: M. irod., II. 882

AMERIKAI MAGYAR NÉPSZAVA

Ft. Chernitzky István

Nincsen nagy Magyar-Amerikában sok olyan név, amit jobban ismernének, mint Ft. Csernitzky nevéét. Mikor róla ez az írás a lapban napvilágot lát, a bridgeporti temetőben egy kicsike sírhant takarja már földi maradványait, mert nemes lelke az örökkévalóság birodalmába szállott 1948 szeptember 25-én este 6 órakor. Halála váratlanul jött, senki sem gondolt erre, talán ő maga sem. Földi életében a meg nem álló munkának, szorgalomnak volt a példája és nem volt szép életkorának talán egy napja sem, amit haszontalanul töltött volna el. Ez a kicsi terme-

2/1
tű ember akkora volt, hogy nem éppen könnyű feladat őt lemérni egy ilyen megemlékezés keretében.

★

Amerikában negyvennégy évet töltött a legkülönfélébb munkakörökben. Connecticutban ezekből az évekből hat Norwalkra és 34 Bridgeportra esik. Számottevő betegsége nem volt soha, az okos mérséklet utjairól soha sem tért le, azért volt mindig munkaképes és kifogyhatatlan munkabírásu ember. Miután ő nemcsak egyháznak volt szolgája, hanem az amerikai öszmagyarságnak is, illik róla ugy is megemlékezni, mint magyarról. És ennek a megemlékezésnek a során megállapíthatjuk, hogy a magyarság itteni életében tevékeny részt vett attól a naptól kezdve, amikor Amerikába érkezett. Negyvennégy évig végezte feladatait ebben az új hazájában, amit éppen úgy szeretett, mint azt, amit elhagyott.

★

Az ő élete mélyen összeszövődött az amerikai magyarság sorsával. Ő ennek a magyar sorsnak a prófétája, papja, íródeákja volt minden időben. Nem jóvendőt jósoló, hanem az életet építő magyar munkának volt a prófétája, minden munkakörében, amit itt betöltött. Ott volt kezdő éveiben a magyar bányászok oldalán, nehéz munkájukban el nem csüggedő kitartást hirdetett nekik. Azokban a kezdő időkben, új munkakörben nehéz volt a magyarnak az eke mellől bemenni a bányák mélységébe, de mert sokat közülük erre a munkatérre állított az élet, itt ebben a helyzetben állott mellettük fiatalos hévvel az akkor fiatal Ft. Csernitzky. Egész életén át értékelni tudta a magyar kar új életet, új hazát építő tevékenységét.

★

Amikor sorsa az amerikai nehézipar világába vitte, ott is lélekkel együtt volt az új hazát építő magyarok mellett. Tőle nem is nőtt volna annyira hozzá a magyar sorshoz, ha nem ezen a nehéz területéken vezetne volna a Gondviselés. Nem is ismeri az itteni magyar sorsot az, akinek mindig könnyű volt a sora, aki egy megtaposott uton könnyen vágódott bele ennek az amerikai életnek áldásába. Ez a vasolvasztó gyári munka acélosította ki a magyar életet itt is és lett lassankint értékes része az itteni életnek. Ezen a nehéz uton Ft. Csernitzky vándortársa volt a magyaroknak.

★

A magyar kivándorlás mind sürűbb lett. Nagyobb és tömöttebb magyar kivándorló rajok érkeztek és kerestek elhelyezkedést. Fiatalok voltak és izmosak. Dolgoztak és boldogultak. Hogy a testi munka áldásai átokká ne váljanak életükben, lelki tanító, nevelő magyarokra volt szükség. Ilyenek akkoriban nem igen voltak, kevesen voltak. A magyarok

Irta: BIRÓ BENEDEK

lelki éhségén akart Ft. Csernitzky segíteni akkor, amikor munkatereül a sajtót, az írás munkáját választotta. Ujságot csinált Clevelandban, a mai "Magyarok Vasárnapjának" lett a szerkesztője. Azóta sem hullott ki a penza a kezéből, minden szabad idejét írásra, olvasásra fordította. Hogy sokat és jól írhasson, nagyon sokat olvasott. Sokfelé ágazó tudása, ismeretköre volt és ez a kincs az ő fejében mind a magyarságé lett.

★

Amerikai munkássága idején írt angolul magyartul annyit, hogy köteteket tenne ki. Hasznos szolgálásokat tett a magyarságnak írásaival és sorsunk nehéz napjaiban írásaival sokat segített abban, hogy jobban megismerjenek minket és meg is szeressenek. Bridgeporton a helyi lapnak állandóan írogatott. Ez a munkája talán legközelebb volt lelkéhez. A Mi Lapunk alapítása, fenntartása, írásokkal való segítése munkájában oroszán része volt. Öregedő napjaiban sem sajnálta munkáját, pedig nagyon elfoglalt ember volt. Az a pontosság, amivel a heti írásait elkészítette, olyan példás volt, amin épülni lehet. Nem pénzért írt és pontos volt, mint egy megfizetett író. Vajjon ezeknek a nagy emberi vonásoknak lesz-e követője? Szombaton este halt meg és még azon a napon délután írta utolsó, be nem fejezett írását a Mi Lapunknak. Azt mondhatom, a pennát a kezéből csak a halál üthette ki.

A bridgeporti katolikusoknak papja volt sokáig. Ebben munkája, népet tanító, nevelő igyekezete, kiváló. Népe minden gondját a vállain hordozta. Prédikált, beteget látogatott, vigasztalt, tanácsot adott. Gyermekkel szívesen foglalkozott. Iskolát épített, szépet és nagyot, búzke is volt rája. Ebben az iskolában a vallás erkölcsi útját a magyarságnak ellátni utra valóval, a többi tudás, a nevelés áldásaival. Az ifjúság nevelése, gondjai, munkája igazi értékműtől. Tehetséges fiatalokat a papi pályára való lépésre biztató, segített, hogy ne maradjon az új nemzedék magyar papok nélkül.

Munkája nyomán sok áldás fakadt és még fog fakadni.

Aztán volt-e olyan magyar megmozdulás, amiben ő nem lett volna benne? Segítőakciók mind két háború után, Washingtonba járások, irások, cikkezések, a magyar sors enyhítését célzó nemesis akarások vitték és ment, ki nem fogyó erővel, hittel. Volt-e itt Bridgeporton nagyobb fontosságú magyar mozgalom ahol ne jelent volna még és néhány derűs szót ne mondott volna? Oly kellemesen és kedvesen tudott elmókázni, hogy ünnepek tartottuk, amikor egyik-másik banketten felszólt. Kedélye és figyelmes, jó módora közkedvelté tettek. Amerre megfordult Amerikában, mindenütt volt néhány szava a magyarok érdekében. Mosolyogva mondotta meg az igazat.

Az amerikai magyar szerveződések munkája iránt nagy volt az érdeklődése. Ha ebben az ő elgondolásai néha mások voltak, mint a többieké, akkor is a jót nézte és hitt benne, hogy jó uton jár. Utóbbi időben sokat gondolkodott azon, hogy a magyar emigráció bajain hogyan lehetne segíteni. Állandóan azt mondogatta, hogy felderül a magyar ég nemsokára. Sajnos, ezt a hajnalhasadást ő nem érthette meg közöttünk. Szerette volna még egyszer látni azokat a dicsőséges napokat, amiknek derűje bearanyozta fiatal papsága kezdő éveit. Szerette volna megérni a magyar sors fordulását és egy olyan világ kialakulását, ahol mindenki boldog legyen. Multakba szívesen járó lelke olyan szépen el tudta képzelni a magyar jövőt, hogy azt hitte sokszor az ember, hogy a milleniumi idők elevelednek meg szemünk előtt.

